

تربیت، فصلی که تمام نمی‌شود/ والدین عامل ایجاد امپراتوری فرزندان

پدیده تغییر رفتار نسلی، ریشه در شکل تربیت فرزندانمان دارد. تربیتی که نه ایرانی است و نه اسلامی، نتیجه‌اش ایجاد امپراتوری‌های فرزندانمان است که نه معقول است و نه منطقی.

پدیده تغییر رفتار نسلی، ریشه در شکل تربیت فرزندانمان دارد. تربیتی که نه ایرانی است و نه اسلامی، نتیجه‌اش ایجاد امپراتوری‌های فرزندانمان است که نه معقول است و نه منطقی.

خبرگزاری مهر - گروه استان‌ها - اسد بابایی، زهرا ناصران: تغییر رفتاری نسل‌های قبل با نسل فعلی خود تبدیل به چالش و محل بحث شده است یکی از این تفاوتها در نحوه احترام و تکریم نوجوانان و جوانان امروزی است که فاصله زیادی با احترام نسل‌های قبل دارد؛ آری! بدون شک والدین اساس و ریشه الگوهای تربیتی فرزندانمان هستند. فرزندی که به والدین خود بی‌احترامی می‌کند، در واقع خود را بی‌ارزش، و بنیان اخلاقی خود را سست کرده است. در برخی روایات از بزرگان دین مان آمده است که بی‌احترامی به والدین، عمر را کوتاه، و روزی مادّی و معنوی را کم می‌کند. اگر کسی از روی خشم به والدین خود نگاه کند، خداوند او را از رحمت خود دور می‌کند.

پیامبر اکرم (ص) نیز چند نمونه از گناهان را گناهان کبیره می‌دانند که این گناهان شامل «شکر به خداوند»؛ «کشتن یک مؤمن»؛ و «عاق والدین»؛ از جمله «آن گناهان است، در روایت دیگری آمده است که اگر کسی والدین خود را محزون کند، عاق والدین شده است.

امام صادق (ع) در روایتی می‌فرماید: «هر کسی که به پدر و مادر خود بی‌احترامی کند و نگاهش به پدر و مادر نگاه غضب و آلود باشد، هر چند که آن‌ها به او ظلم کرده باشند، خداوند هیچ کدام از نمازهایش را قبول نمی‌کند»؛ قرآن کریم نیز در سوره «های بقره»، نساء، لقمان، انعام و اسراء به اهمیت این موضوع اشاره دارد.

خانواده اولین و اساسی‌ترین منبع تربیتی در جامعه است

مدرس دانشگاه تربیت معلم شهید مدنی آذربایجان شرقی در گفت و گو با خبرنگار مهر با بیان اینکه خانواده اولین و اساسی‌ترین منبع تربیتی در جامعه است که با وجود زن و شوهر شکل گرفته و ریشه‌های آن به نسل‌های گذشته و خانواده‌های قبلی برمی‌گردد، اظهار داشت: بنابراین ارتباط تنگاتنگ خانواده‌ها به صورت طولی باید مشهود باشد و گسست بین آنها ممنوع است، زیرا نوع جهان بینی، فرهنگ، باورهای پدر و مادر، تغذیه و بهداشت حالات روحی و روانی پدر و مادر در فرزندان می‌تواند کاملاً اثرگذار باشد.

دکتر محمد فتح الله زاده با بیان اینکه کوتاهی والدین در تربیت فرزندان به هیچ وجه قابل پذیرش نیست، افزود: در دین مبین اسلام آیات و روایات متعددی نکات کلیدی تربیت را مطرح کرده و پدر و مادر را مسئول شناخته است تربیت خانوادگی چنان باید باشد که تاثیرات ثانویه محیطی تحت تاثیر آن قرار بگیرد، اگر نطفه تربیت در خانواده درست شکل بگیرد فرزندان را در برابر خطرات و طوفانهای سهمگین و بنیاد برکن جامعه مصون نگه داشته و والدین را آسوده خاطر می‌کند.

مقوله تربیت با گذر زمان پیچیده تر می‌شود

وی ادامه داد: هر چه قدر در خصوص فرزندان در محیط خانواده و یا حتی قبل از تولد آنها سرمایه گذاری کنیم برداشت خوبی بعد از رشد و بلوغ آنها خواهیم داشت، مقوله تربیت با گذر زمان و متناسب با آن پیچیده تر شده است این مساله به روز بودن و آگاهی خانواده‌ها از موضوعات جدید جامعه را ضروری می‌نماید والدین در موضوعات مبتلابه باید یک گام جلوتر از فرزندان خود باشند.

فتح الله زاده با اشاره به فرمایشات امیرالمومنین (ع)، گفت: حضرت علی (ع) می‌فرماید: فرزند زمانه خویش باش و با فرزندان خود را بر مبنای عصر و زمانه خود تربیت کنید بر اساس رهنمودهای حکیمانه پیشوایان دین ما اصولی مانند احترام

و تکریم و ادب، آموزش نیکی به فرزندان، وفای به عهد، نام گذاری نیکو و هدیه دادن، پرهیز از اهانت و تحقیر یاد دادن مقررات اسلامی، رعایت حقوق طبیعی فرزندان و بالاخره دوری از هر گونه افراط و تفریط با توجه به ابعاد مختلف تربیتی باید در تربیت فرزندان مورد توجه جدی قرار بگیرد تا ثمره شیرین آن در زندگی دیده شود. یادمان نرود رعایت اصول مذکور توسط پدر و مادر به خودی خود یک الگوی عملی تربیتی مطلوب است که بهتر از صدها بار گفتن و عمل نکردن تأثیر می گذارد و با توجه به مطالب مذکور چنین فرزند، فرزند صالح و گلی از گل های بهشت خواهد بود.

اساس و ریشه عدم احترام فرزندان به والدین چیست؟

مدرس علوم انسانی دانشگاه با تاکید بر اینکه ریشه معضلات را در خودمان باید جستجو کنیم، افزود: با برخوردهای ناصحیح، فرزندان خویش را بیش از پیش سردرگم، نافرمان و عقده ای بار نیاوریم.

اساس و ریشه عدم احترام فرزندان به والدین به تربیت ناصحیح برمی گردد که از رفتارهای غلط موجود بین والدین، برخورد غیرعاقلانه والدین با فرزندان در محیط خانواده و حاکم شدن هنجارهای غربی با ورود سبک زندگی غیر اسلامی به خانواده ها تأثیر پذیرفته است

وی تصریح کرد: اساس و ریشه عدم احترام فرزندان به والدین به تربیت ناصحیح غیر دینی برمی گردد که از جامعیت لازم برخوردار نمی باشد، صفات ناپسند اخلاقی، رفتارهای غلط موجود بین والدین، برخورد غیرعاقلانه والدین با فرزندان در محیط خانواده و حاکم شدن هنجارهای غربی با ورود سبک زندگی غیر اسلامی به خانواده ها از طریق ماهواره ها، فضاهای مجازی حاکم بر محیط خانواده ها، دوستان و مربیان ناباب حضور در محیط های ناسالم حقیقی و مجازی همه و همه در رفتار فرزندان تأثیر گذار است، بنابراین آگاهی والدین از اصول تربیتی، شناخت کامل از روحیات فرزندان و برخورد متناسب صحیح و رفتارهای درست و صادقانه والدین در محیط خانواده می تواند در رفع معضلات تربیتی اثر شگرفی داشته باشد.

ضرورت آموزش خانواده ها

کارشناس تربیتی اداره کل بهزیستی آذربایجان شرقی در گفت و گو با خبرنگار مهر با اشاره به موضوع احترام فرزندان به والدین، اظهار داشت: تحقیقات نشان می دهد که میزان اثرگذاری و فراگیری آموزش خانواده به مراتب بیش از تنظیم و تصویب قوانین دارای تأثیرات پایدار و اساسی در ایجاد نگرش مثبت و تغییر در طرز تلقی افراد است و به همین خاطر آموزش خانواده به مثابه حقی از حقوق خانواده ها در نظر گرفته می شود که برای دست یابی به آن و تحقق هر چه بیشتر رشد فرهنگی هر کشوری لازم است.

یدالله آسانی با اشاره به اقدامات اداره کل بهزیستی در راستای فرهنگسازی برای خانواده ها، افزود: برگزاری کلاس های آموزش خانواده هدف برنامه ریزی شده ای است که به دنبال نزدیک کردن روش های تربیتی و آموزشی و در نهایت تغییر در رفتارهای خانواده است.

وی با بیان اینکه کلاس های آموزش خانواده به عنوان ابزار تغییر در نظر گرفته می شود، گفت: برنامه آموزش خانواده در مهدهای کودک، کلینیک های مشاوره، کلینیک های مددکاری، مجتمع های خدمات بهزیستی بر طبق برنامه ریزی سازمان بهزیستی به اقشار مختلف مردم چندین سال است که انجام می گیرد و بر اساس نظرسنجی های انجام شده بازخورد قابل قبولی داشته است.

آسانی با بیان اینکه از جمله موارد آموزش خانواده کنترل خشم و استرس و مهارت تصمیم گیری است، اظهار داشت: در چند سال اخیر این موضوع توجه روان شناسان را به خود جلب کرده است و با ارایه آموزش های وسیع در این زمینه روابط بین فردی اعضای خانواده ها رو به بهبود است.

وی تصریح کرد: با توجه به جمعیت کلان شهر تبریز به نظر می رسد سرمایه گذاری وسیع تری نیاز است تا تعداد بیشتری از مردم تحت پوشش آموزش های مداوم قرار گیرند.

خانواده ها در مورد آموزش برخی از رفتارها کوتاهی می کنند

عضو انجمن روانشناسان ایران در گفت و گو با خبرنگار مهر با بیان اینکه عوامل زیادی در شکل گیری رفتارهایی که ما از آن به عنوان بی احترام فرزندان به والدین یاد می کنیم در جامعه کنونی ما دخیل است گفت: یکی از عوامل مهم، نقش

والدین امروزی در تربیت هدفمند است که به نظر می‌رسد خانواده‌ها در مورد در دهه‌های گذشته جایگاه مادر بزرگ و پدر بزرگ، عمه‌ها و خاله‌ها، عموها و دایی‌ها در خانواده‌ها و فامیل حائز اهمیت بود، اما با گذر جامعه و عوض شدن ساختارهای خانواده از نوع زندگی‌های دسته‌جمعی و گروهی به خانواده‌های تک‌ای این جایگاه کمرنگ‌تر شد و گاهی از بین رفته است. آموزش یک سری رفتارها به کودکان کوتاهی می‌کنند.

وی اظهار داشت: برای مثال در دهه‌های گذشته جایگاه مادر بزرگ و پدر بزرگ، عمه‌ها و خاله‌ها، عموها و دایی‌ها در خانواده‌ها و فامیل مشخص و بسیار حائز اهمیت بود، اما با گذر جامعه سنتی و مدرنیته شدن جامعه و عوض شدن ساختارهای خانواده از زندگی‌های جمعی و گروهی به خانواده‌های کوچک این جایگاه کمرنگ‌تر شده است.

گسست نسلی صورت گرفته است

هانیه خمسه با بیان اینکه والدین امروزی وقتی توجه به بزرگترها را نادیده می‌گیرند این امر در نحوه برخورد کودکان با والدین شان نیز نمود پیدا می‌کند و این شبیه برای کودکان به وجود می‌آید که دیگر نیازی نیست که آنچنان که باید و شاید به بزرگترهای خود احترام بگذارند. یک عامل دیگر که در شکل‌گیری این رفتار نقش دارد روند رو به رشد تکنولوژی است که بچه‌ها خیلی سریع و همگام و به روز حرکت می‌کنند و یاد می‌گیرند به کار می‌گیرند.

وی افزود: زمانی که والدین به دلایل مختلف از قافله تکنولوژی عقب می‌مانند، عامل شکاف میان دو نسل شکل می‌گیرد و این شکاف موجب نگرش از بالا به پایین فرزندان به والدین می‌شود، اینکه بچه‌ها احساس می‌کنند که من باسوادتر از پدر و مادرم هستم و بیشتر از آنها می‌دانم اصلاً خوب نیست و این زمانی است که جایگاه قدرت جابه‌جا و متزلزل و تضعیف می‌شود.

عدم توانایی والدین در ایجاد ارتباط مؤثر

وی یکی از عوامل مهم در شکل‌گیری این رفتار را عدم توانایی والدین در ایجاد ارتباط مؤثر دانست و گفت: اگر پدر و مادرها مهارت ایجاد و حس رابطه را یاد بگیرند، در هر سن و موقعیت اجتماعی و تحصیلی که باشند می‌توانند یک ارتباط خوب، توأم با احترام را رقم بزنند.

این روانشناس ابراز داشت: دهه‌ها بود که در جامعه ما پدر سالاری رواج داشت و این مدل جامعه در جامعه ما باب بود و کم‌کم مادر سالاری در جامعه رواج یافت، در حال حاضر که خانواده تلاش بر برآوردن خواسته‌های معقول و غیرمعقول فرزندان خود را دارد مسلم است که امپراطورهای کوچک خانواده لزومی به احترام گذاشتن به والدین را احساس نمی‌کنند.

در بررسی این پدیده ماهواره و شبکه‌های اجتماعی به‌عنوان ابزاری خطرناک برای اخلاق و فرهنگ کودکان به‌حساب می‌آیند اما اگر والدین برای انتقال آموزه‌های تربیتی وقت بیشتری را برای فرزندان خود صرف کنند، قطعاً بخش عمده‌ای از این مشکلات کاسته خواهد شد.